

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Транскордонне банкрутство — реакція на глобалізацію економічних процесів

Ігор Ніколаєв
Юридичний радник
Центру комерційного права

Київ, вул. Круглоуніверситетська 13
Тел. 38 044 490 65 75
www.commerciallaw.com.ua

Чим викликана необхідність запровадження транскордонного банкрутства?

- 1) світовими глобалізаційними процесами в економіці;*
- 2) інтеграційними процесами, в яких Україна бере участь;*
- 3) необхідністю адаптації українського законодавства до законодавства ЄС.*

Законодавчі акти

- ❖ *Конституція України. Стаття 9 “Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України”*
- ❖ *Закон “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”. “Розділ IX. Процедури банкрутства, пов'язані з іноземною процедурою банкрутства ”*
- ❖ *Господарський процесуальний кодекс Розділ XV “Проведення у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання”*
- ❖ *Закон “Про міжнародне приватне право”*
- ❖ *Закон “Про міжнародні договори України”*
- ❖ *Міжнародні договори*

Міжнародні договори (1)

❖ Загальні:

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод

Міжнародний пакт ООН про економічні, соціальні та культурні права

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права

❖ Галузеві:

Конвенція країн СНД про правову допомогу і правові стосунки у цивільних, сімейних і кримінальних справах

Договір між Україною та Кореїською Народно-Демократичною Республікою про правову допомогу в цивільних та кримінальних справах

Міжнародні договори (2)

Спеціальні:

Європейська конвенція про деякі міжнародні аспекти банкрутства (Стамбул, 5 червня 1990 року) — не підписана та не ратифікована Україною. Текст Конвенції розроблявся понад 30 років. Оснівні дебати точаться навколо питання: “Чи мають країни право захищати свої національні інтереси при розгляді справ про банкрутство з іноземним елементом?”

Директива 2001/17/ЄС про реорганізацію та ліквідацію страхових організацій

Директива 80/987 про наближення законодавства держав — членів ЄС у сфері захисту прав працівників у разі неспроможності їх роботодавця

Чи існувало раніше регулювання?

Так.

Стаття 5. Законодавство, що регулює провадження у справах про банкрутство
“9. Провадження у справах про банкрутство за участю кредиторів-нерезидентів регулюється цим Законом, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

10. Порядок виконання в Україні рішень судів іноземних держав у справах про банкрутство визначається відповідними міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

У разі відсутності міжнародних договорів України рішення судів іноземних держав у справах про банкрутство визнаються на території України взаємно, якщо інше не передбачено законом.”

Проте, ці норми не врегульовували належним чином жодного питання, яке стосується транскордонної неплатоспроможності.

В основу покладено підходи передбачені:

Типовим Законом ЮНСІТРАЛ (Комісія ООН з права міжнародної торгівлі) “Про транскордонну неспроможність” від 15 грудня 1997 року

Регламентом Ради (ЄС) “Про провадження у справах про неплатоспроможність” від 29 травня 2000 року № 1346/2000

Які задачі вирішує транскордонне банкрутство?

За відсутності механізмів транскордонного банкрутства:

- 1) кредитори, які є суб'єктами права іноземної держави, позбавляються правових способів захисту своїх інтересів (вирішено у загальних розділах Закону №4212 та ГПК);*
- 2) майно боржника, що знаходиться на території іншої держави, може не увійти у конкурсну масу (регламентовано у спеціальному розділі IX Закону №4212);*
- 3) обмежуються повноваження професійних осіб (аналог вітчизняних арбітражних керуючих), призначених у справі (регламентовано у спеціальному розділі IX Закону №4212).*

Головний принцип — *Взаємність*

1) Процедури банкрутства, пов'язані з іноземним провадженням, якщо інше не передбачено Законом або міжнародним договором України, застосовуються за принципом взаємності.

Взаємність вважається існуючою, якщо буде встановлено, що міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, передбачена можливість такого співробітництва іноземної держави з Україною.

2) Господарський суд відмовляє у застосуванні міжнародних аспектів банкрутства, якщо їх застосування суперечить:

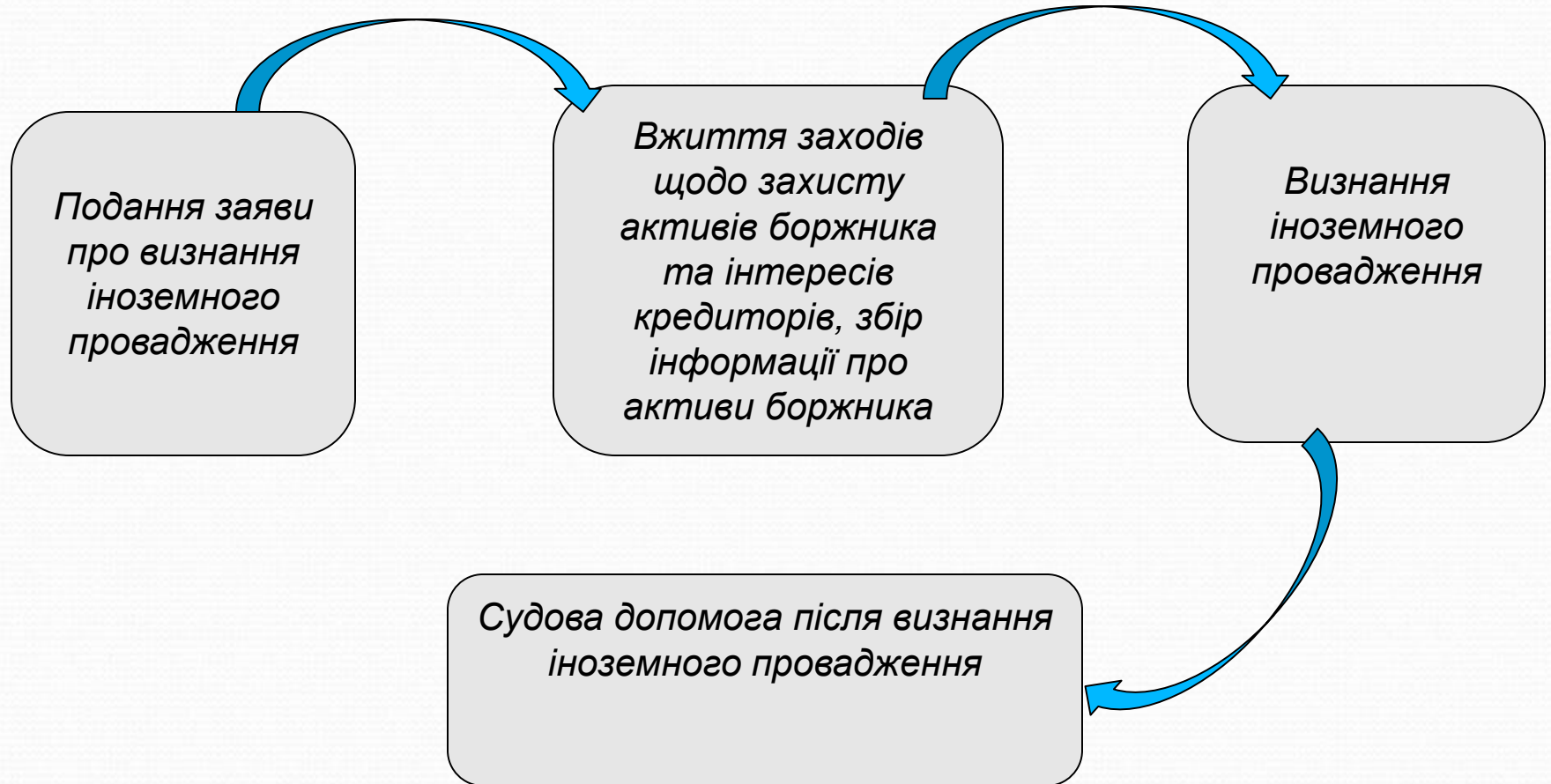
- публічному порядку;

- суверенітету;

- основним принципам законодавства України.

3) Господарський суд має право відмовити у застосуванні міжнародних аспектів банкрутства, якщо відповідний іноземний суд відмовився співпрацювати з господарським судом чи арбітражним керуючим.

Алгоритм взаємодії

Співпраця з іноземними судами та керуючими іноземною процедурою банкрутства

Здійснюється шляхом:

- 1) вчинення дій в іноземній державі;
- 2) передачі інформації іноземному суду чи керуючому іноземною процедурою банкрутства;
- 3) координації дій з управління активами та діяльністю боржника;
- 4) координації дій з надання судової допомоги під час здійснення проваджень у справах про банкрутство стосовно одного і того самого боржника.

Координація надання судової допомоги

Якщо іноземна процедура банкрутства та провадження у справі про банкрутство в Україні є взаємопов'язаними, господарський суд надає судову допомогу, дотримуючись таких вимог:

- 1) якщо заява про визнання іноземної процедури банкрутства подається після порушення провадження у справі про банкрутство в Україні, надання судової допомоги господарським судом не повинно виключати можливість задоволення вимог кредиторів України;*
- 2) якщо провадження у справі про банкрутство порушується в Україні після визнання чи подання заяви про визнання іноземної процедури банкрутства, судова допомога, надана відповідно до вимог Закону №4212, переглядається, змінюється або припиняється, якщо вона несумісна із провадженням у справі про банкрутство в Україні.*

Дякую за увагу !